

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Науково-навчальний центр прикладної інформатики

ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ

ІНТЕГРАЦІЯ СВІТОВИХ НАУКОВИХ ПРОЦЕСІВ ЯК ОСНОВА СУСПІЛЬНОГО ПРОГРЕСУ

МАТЕРІАЛИ
VII Міжнародної науково-практичної конференції

*24–25 листопада 2023 р.
м. Київ*

Київ – Запоріжжя
Інститут інноваційної освіти
2023

УДК 001(063):378.4 (Укр)
І73

*До збірника увійшли матеріали наукових робіт (тези доповідей, статті),
надані згідно з вимогами, що були заявлені на конференцію.*

*Роботи друкуються в авторській редакції, мовою оригіналу.
Автори беруть на себе всю відповідальність за зміст поданих матеріалів.
Претензії до організаторів не приймаються.
При передруку матеріалів посилання обов'язкове.*

ISBN 978-966-488-281-8

І73 **Інтеграція світових наукових процесів як основа суспільного прогресу :**
Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 24–25
листопада 2023 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр
прикладної інформатики НАН України. – Запоріжжя : АА Тандем, 2023. – 220 с.

Матеріали конференції рекомендуються освітянам, науковцям, викладачам, здобувачам
вищої освіти, аспірантам, докторантам, студентам вищих навчальних закладів тощо¹.

Відповідальний редактор: С.К. Бурма
Коректор: П.А. Немкова

Матеріали видано в авторській редакції.

УДК 001(063):378.4 (Укр)

ISBN 978-966-488-281-8

© Усі права авторів застережені, 2023
© Інститут інноваційної освіти, 2023
© АА Тандем, 2023

¹ Відповідає п. 8 Порядку присудження (позбавлення) наукових ступенів Затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197; п. 28 Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»; п. 13 Постанови Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 «Про питання стипендіального забезпечення»

Васьків С.Т.,

викладач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Ужгородського національного університету

РОЛЬ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ У ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Світові глобалізаційні процеси посилюють взаємозалежність та взаємовплив між державами. Зміцнення культурних, політичних та економічних зв'язків між ними вимагає створення особливих умов для розвитку та самореалізації особистості, готової до викликів сьогодення. Перед освітою постає низка завдань, спрямованих на розвиток особистості, яка здатна оцінювати процеси чи явища з позиції іншої людини, іншої культури чи соціально-економічних умов. Вирішення цих завдань можливе за рахунок впровадження полікультурної освіти.

Розвиток полікультурної освіти особливо актуальний для країн з полікультурним середовищем, яке формується представниками різних рас, етнічних груп, культур чи релігійних конфесій. Між цими групами повинна існувати взаємоповага, толерантність та рівноправність. Полікультурна освіта забезпечує передумови їх реалізації в реальному житті. Вона передбачає організацію навчально-виховного процесу на основі принципів гуманізму, демократизму, культурного діалогу між різними верствами населення. Засади життєдіяльності людей в полікультурному середовищі формуються в системі освіти.

Полікультурна освіта забезпечує визнання різноманітності культур та виховує толерантність, терпимість до інших расових, етнічних чи релігійних груп. Вона виступає засобом підтримки гармонійного співіснування різних націй в умовах посилення інтеграційних процесів [1].

Необхідність розвитку полікультурної освіти зумовлена рядом чинників:
- активні міждержавні міграційні процеси, що підсилюють міжетнічні контакти;

- глобалізаційні процеси у світі, які значно впливають на міжкультурні зв'язки;

- розширення міжнародного співробітництва у економічній сфері, виникнення транснаціональних корпорацій, яке потребує діалогу між націями;

- зростання етнічної і расової свідомості людей;

- удосконалення інформаційних та комунікаційних систем, які дозволяють народам зближуватися, стерти територіальні, мовні, релігійні, культурні бар'єри;

- прагнення окремих осіб і цілих народностей придбати свою етнічну ідентичність [2].

Розвиток полікультурної освіти підтримується нормативно-правовою

базою міжнародних організацій: ООН, Ради Європи, ЮНЕСКО. Така нормативно-правова база визначає, що освіта та виховання молоді повинні сприяти усвідомленню людиною свого коріння, прищеплювати повагу до інших народів та культур.

На сучасному етапі розвитку педагогічної теорії і практики під полікультурною освітою розуміють освіту, спрямовану на збереження, розвиток і взаємодію усього різноманіття культурних цінностей, норм, зразків і форм діяльності, що існують у певному суспільстві, на передачу цього спадку молодому поколінню, виховання толерантності і вміння жити в полікультурному суспільстві [3, с. 183].

Одним з пріоритетних завдань сучасної освіти є підготовка молодого покоління до життя в полікультурному середовищі. Важливою стала функція системи освіти навчити людей жити поряд у дружбі, мирі та злагоді.

Завданням полікультурної освіти для дітей та молоді є їх усвідомлення спільності інтересів народів у їхньому прагненні до миру, злагоди, прогресу через культурний розвиток. Освіта має сприяти тому, щоб, з одного боку, людина усвідомила свої корені й приналежність до певної культури, і, з другого боку — прищепити людині повагу до інших культур

Полікультурна освіта акцентує увагу на закладені в етнічних культурах цінності, які мають загальнолюдське значення. Отже, полікультурна освіта та виховання створюють умови для формування загальнолюдських культурних цінностей, сприяють самовихованню та саморозвитку особистості. Таким чином метою полікультурної освіти є виховання особистості, адаптованої до проживання у полікультурному середовищі.

Варто відзначити, що полікультурна освіта — не якийсь новий тип навчання, а універсальні принципи, за якими необхідно організувати освітні стандарти при вивченні різних предметів [4]. Впровадження полікультурної освіти вимагає використання навчальних програм, методичних матеріалів, підручників, які пронизані ідеями толерантності, миру, співробітництва і партнерства.

Отже, передумовою розвитку полікультурної освіти є існування полікультурного суспільства, яке об'єднує людей, що належать до різних культур. Полікультурна освіта формує уявлення учнів про різноманіття культур та зв'язки між ними. Вона виховує толерантне відношення до представників інших культур, прищеплює національні та загальнолюдські цінності, розвиває навички взаємодії між людьми в сучасному світі на основі принципів толерантності та взаєморозуміння.

Полікультурна освіта має важливе значення, адже забезпечує передумови для встановлення добросусідських відносин як всередині країни, так і на міждержавному рівні. Вона націлена на усвідомлення молоддю важливості культурного різноманіття, становлення її морально-етичних уявлень та оцінок.

Список використаних джерел

1. Агадуллін Р. І. Полікультурна освіта: методолого-теоретичний аспект / Р. І. Агадуллін // Педагогіка і психологія. – 2004. – № 3. – С. 25–27.
2. Кузьменко В. В. Формування полікультурної компетентності вчителів загальноосвітньої школи: Навчальний посібник / В. В. Кузьменко, Л. А. Гончаренко. – Херсон: РІПО, 2006. – 92 с.
3. Розлуцька Г. М. Роль полікультурності у вихованні української молоді / Г. М. Розлуцька. – Збірник наукових праць «Педагогічні науки». – 2007. – № 45. – С. 181–185.
4. Султанова Л. Ю. Полікультурна освіта майбутнього викладача закладу вищої освіти: теоретичний аспект: Монографія / Ю. Л. Султанова. – Івано-Франківськ: ЯРИНА, 2018. – 352 с.